

?Codines, girades i tossals

Manresa és una ciutat amb una orografia complicada i els topònims de l'entorn ens en donen fe. Per això, en aquesta secció sobre el lèxic manresà, parlarem de codines i tossals.

El diccionari defineix *codina* com «roca a flor de terra que fa un clap nu de vegetació», però Josep Camprubí Casas, expresident d'Òmnium al Bages, un dels primers professors de català a Manresa en l'època de la Transició, nascut a les Escodines, recorda haver vist les grans i llargues llenques de roca que donen nom al sector i al carrer, quan es va fer obres de repavimentació al barri. El prefix *es-* s'hauria aglutinat al nom com en el cas de *graons*, *tenalles*, *tisores* o *tovalles*. El carrer de la Codinella, a l'altra banda del torrent de Sant Ignasi, donaria testimoni també de la roca existent.

Una altre terme orogràfic usual a la ciutat és el de *tossal*; «elevació de terreny més o menys alta, segons les comarques», ens diu el Diccionari Alcover-Moll. A Manresa tenim el *tossal del Coro*, que es troba a 275 metres d'alçada, en direcció a Viladordis (segons m'informa l'historiador i bon amic Francesc Comas, la primera casa que s'hi va construir va ser ocupada per la família Cots i es coneixia amb el renom de Cal Coro, que després va donar nom a tot el barri). Un altre tossal il·lustre és el dels *Cigalons*, que sembla que tindria l'origen en les cuques o cigales petites que hi havia al rodal. I també tenim el *tossalet de la Mustela*, nom que sembla fer referència explícita a aquest petit mamífer, també escrit amb la forma *mostela*.

Finalment, no em puc estar d'esmentar un altre topònim curiós, a la riera de Rajadell i a tocar del terme de Manresa, com és la font de la Girada. El mot *girada* vindria a ser aquí un sinònim popular de *meandre*, perquè la riera en fa un de molt marcat sota la font. Fixem-nos també en l'expressió

«trencar la girada a algú», que es diu que vindria del fet de trencar la girada al ramat.

[despiece]Podeu fer arribar les vostres aportacions al nostre correu electrònic o via Twitter, Facebook o Instagram, amb l'etiqueta *#bagesisme*.[/despiece]